

ДЕКОРАТИВНІ МОЖЛИВОСТІ МІСКАНТУСУ ГІГАНТЕУСУ

Зінченко О.В.

Житомирський національний агроекологічний університет

В останні двадцять років в практиці світового ландшафтного дизайну виникла нова модна течія. Сади зменшуються у розмірах, стають мінімалістичними, значно зростає популярність садів малого догляду і, зважаючи на це значно зріс інтерес до трав в дизайні [1].

Тривалий час під поняттям «трави» малась на думці лугова рослинність або газон. Нове направлення в ландшафтному дизайні, так званий «природний сад», передбачає використання в різних композиціях декоративних злакових трав. Сьогодні трави доречні в композиціях майже будь якого стилю, вони універсальні та завжди доречні саду. Злакові трави мають свій неповторний колорит і після дощу, коли на його листі виблискують краплини дощу, і коли вони хитаються під поривами вітру і навіть прихвачені першими приморозками та пофарбовані у осінні кольори. Декоративні трави – це справжня знахідка для прикраси будь якого саду. Особливо восени, коли пишне цвітіння припиняється, тоді на першій план виходять трави і навіть їх сухі суцвіття дуже колоритні і створюють оригінальні осінні картини [2].

Головне, що вони невибагливі, не потребують складної агротехніки і як найкраще відповідають тенденціям екологічності та малодоглядності. Більшість з них майже не потребують догляду, якщо їх висаджено у належному місці, і всі маніпуляції з ними зводяться до одного прополювання та поділу кущів. Злаки на диво органічні та незамінні там, де потрібний перехід до природного оточення, де необхідно імітувати природну картину. І в той же час виглядають сучасно поряд зі склом та металом, повторюючи графічність та лаконізм мінімалізму. Сучасні декоративні злаки не дарма називають орнаментальними. Вираженою архітектонікою, графікою силуету, часто оригінальними суцвіттями трави прекрасно організують квітник, задаючи структури для всієї композиції.

Сучасний асортимент введених у культуру декоративних злаків налічує багато сотень видів та сортів, але особливе місце серед них займають міскантуси – великі та ефектні рослини родом із Азії. Всі переваги, які так ціняться у трав, природа щедро надала міскантусам: виразна характерна форма куща, цікава кольорова гама фарбування листя, різноманітність, довговічність та зимостійкість.

Міскантуси – це багаторічні рослини з висотою від 80 до 450 см, звичайно мають великі, доволі рихлі дернини з повзучими кореневищами. Стебла прямостоячі, листові пластини 0,5 – 1,8 см шириною, лінійні або ланцето-лінійні, дуже жорсткі. Волоть у міскантусів віялоподібна від 10 до 30

см довжиною [3]. Біологічний цикл міскантусів доволі своєрідний. Стебла починають відростати наприкінці весни і повного розвитку сягають у другій половині літа [4].

В теперішній час налічується більше 100 сортів міскантусу китайського, які різняться формою та кольором суцвіть – від чисто білої і рожевої до коричнево-бордової, а також формою, розміром та кольором листя – від тонких, витончено вигнутих, до міцних, вертикальних, зеленого, жовтуватого, рожевого або коричневого забарвлення. Сорти також різняться за формою і розміром куща, пристосуванням до різних умов вирощування, стійкістю до будь яких несприятливих умов середовища та ін. Невеликі сорти міскантусу китайського (до 1,5 м) з вузьким листям добре розміщувати в перших рядах квітника, серед невисоких хвойних або навіть в альпінаріях.

До середньорослих належить більшість вирощуваних в садах та квітниках сортів міскантусу китайського (*Miscanthus sinensis*). Вони ростуть акуратними купинами, відрізняються висотою, шириною і кольором листя, часом утворення суцвіть або їх кольором. Восени у деяких сортів листя набуває рожевого кольору. Привертає до себе увагу міскантус сахароцвітний (*M. sacchariflorus*) – він добре себе почуває на перезволожених ділянках саду, але може рости і на більш сухих місцях. Однак він тепло ростучий і починає відростати пізньої весни, але у теплий сезон швидко прискорює свій ріст.

Міскантус гігантеус доволі поширений декоративний злак. Міскантус гігантеус являє собою великі куртини, висота яких сягає 4 метрів і вище. Від основного стебла відходять темно - зелені листки з білою половою посередині і при погляді зі сторони кущ міскантусу гігантеусу чимось нагадує фонтан. Міскантус краще висаджувати на задній план, крім того він дуже прикрашає береги водойми, може бути використаний у створенні флористичних композицій. Часто міскантус розміщують поблизу алей саду.

Міскантуси в останні роки стають обов'язковим та ідеальним компонентом для такого незвичайного та колоритного природного ландшафту. Міскантус також ефектно виглядає у якості декоративної рослини, і у ролі куліси для монарди, рудбекії або високорослої вероніки. Ефектно виглядають рослини міскантусу у спільних композиціях із дерев та чагарників, наприклад, на фоні стіни з міскантусу дуже привабливо виглядають дерен пагодолистий, ірга або роза безшипна. Також добре виглядають композиції із міскантусів різних видів. В умовах ботанічного саду ЖНАЕУ у 2004 році розпочата інтродукція нових життєздатних популяцій енергетичних культур з необхідним рівнем продуктивності на прикладі міскантусу гігантеусу, яка і продовжується по цей час.

Навесні 2013 року нами закладена нова плантація міскантусу гігантеусу з власного посадкового матеріалу для вивчення впливу регуляторів росту рослин нового покоління, а також строків садіння міскантусу на його продуктивність.

Отримані попередні результати свідчать, що застосування регуляторів росту рослин дозволило зменшити залежність приживаності ризомів міскантусу гігантеусу від погодних умов, особливо у пізні строки садіння. Застосування

регуляторів росту рослин мало вплив на висоту рослин, кількість стебел у кущі та їх облиствленість.

На початку онтогенезу згадані вище показники по всіх строках садіння у контрольних рослин та дослідних практично не відрізнялися, але вже в середині та особливо наприкінці вегетації висота рослин першого строку садіння перевищувала контроль на 32,8-43,6 см. Така ж закономірність простежується по другому та третьому строках садіння.

Кількість стебел в кущі, їх облиствленість на перших етапах онтогенезу більше залежала від строків садіння. Так, на 1.07. максимальна кількість стебел в кущі спостерігалась по першому строку садіння (третьа декада квітня), їх облиствленість також була вищою. Застосування регуляторів росту рослин стимулювало появу нових пагонів.

Література

1. http://read.bestgarden.ru/articles/Landscape_design/2007-04-16/
2. <http://nyurochka.ru/sadovie-zveti/miskantus/>
3. <http://sad-sevzap.ru>
4. Цвелёв Н. Н. Злаки СССР — Л.: Наука, 1976. — 788 с.